

Fredag, 31 marts 2017

Sundhedsplejeordningens tidlige år

Skrevet af Laurits Wullum Jensen & Ida Storm

I 1930'erne var Danmark på en nordisk sidsteplads, når det gjaldt om at sænke spædbarnsdødeligheden. Ud af hundrede fødte børn, døde syv inden for det første leveår. Som reaktion på denne uheldige statistik valgte den danske regering at oprette sundhedsplejeordningen. Seniorforsker hos SFI, Miriam Wüst, har i to studier set nærmere på, om introduktionen af denne ordning havde den ønskede effekt.

Pexels

En lavere spædbarnsdødelighed

Det første studie viser, at spædbarnsdødeligheden faldt efter introduktionen af sundhedsplejeordningen. I mange år var sundhedsplejeordningen ikke lovpligtig, hvilket betød, at alle kommunerne ikke indførte sundhedspleje på samme tid. Studiet har udnyttet denne naturlige variation til at sammenligne kommuner med og uden sundhedspleje. Konklusionen er, at sundhedsplejeordningen i sig selv havde en effekt på dødeligheden. Overlevelsesraten for spædbørn steg med 0,5-0,8 procent mellem 1937 og 1949 for børn af de familier, der havde mulighed for at få besøg af en sundhedsplejerske. Det betød reelt, at 5-8 børn blev reddet for hvert 1000 barn, som blev født (1).

Et længere og sundere liv

Ud over at sænke spædbarnsdødeligheden har sundhedsplejeordningen også vist sig at have betydning mange år senere i børnenes voksenliv. Wüsts andet studie viser, at de børn, som blev født i perioden mellem 1937 og 1949, og som fik adgang til sundhedsplejen, havde en lavere risiko for at dø, når de nåede alderen 45-64 år. Udover at leve længere, oplevede disse mennesker også et sundere liv med færre hospitalsindlæggelser og lavere risiko for hjertekarsygdomme. Disse resultater passer med teorien om, at tidlige indsatser kan have effekter senere i livet. (2).

"Samfundsudviklingen har medført, at forældre i dag har mere tid og flere ressourcer til at yde god spædbarnspleje"

Den moderne sundhedspleje

Tiderne ændrer sig, og i dag har sundhedsplejerskeordningen ikke samme fokus på spædbarnsdødelighed. Samfundsudviklingen har medført, at forældre i dag har mere tid og flere ressourcer til at yde god spædbarnspleje. Sideløbende er sundhedsplejerskens opgaver blevet udvidet til at støtte forældre-barn-relationen og den generelle trivsel i familien. Et nyere studie af Hanne Kronborg ved Aarhus Universitet samt Hans Henrik Sivertsen og Miriam Wüst ved SFI viser, at de nybagte mødre, der fik færrest sundhedsplejebesøg under sygeplejestrækken i 2008, havde en lavere sandsynlighed for at amme fuldt ud i de første fire måneder af barnets liv. Selvom studiet har sine begrænsninger, så indikerer resultaterne, at sundhedsplejen også i dag styrker børns trivsel og bidrager med en hjælp, som familierne eksempelvis ikke får ved at søge egen læge. Flere kommuner har gennemført besparelser på sundhedsplejerskeområdet, men Wüst advarer mod at skære i f.eks. hjemmebesøg, da der stadig findes meget lidt forskning om den moderne sundhedspleje, og da vi endnu ikke ved nok om, hvordan det vil påvirke børne- og folkesundheden, hvis disse besøg skæres væk.

Se [her](#), hvis du vide mere om CRUNCH og forskning i tidlige indsatser på børneområdet.

Kilder:

[1. Miriam Wüst, 2012: Early interventions and infant health: Evidence from the Danish home visiting program, Labour Economics, 19, 484-495.](#)

[2. Jonas Hjørt, Mikkel Sølvsten, Miriam Wüst, forthcoming: Universal investments in infants and long-run health – Evidence from Denmark's 1937 home visiting program. AEJ: Applied Economics.](#)

[3. Kronborg, H., Sivertsen, H., & Wüst, M., 2016: Care around birth, infant and mother health and maternal health investments - Evidence from a nurse strike. Social Science & Medicine, 150, 201-11.](#)

• Faktaboks:

Sundhedsplejerskeordningen historisk

I 1930'erne, inden sundhedsplejerskeordningen blev indført i Danmark, døde syv ud af 100 fødte børn.

Sundhedsplejerskeordningen stiledede efter at reducere børnedødeligheden ved at fokusere på områder som amning, hygiejne og spædbørnspleje.

Tweet

Like

Be the first of your friends to like this.